

УДК 519.233.5

**Мацулевич О.Є., к.т.н., доц., Щербина В.М., к.т.н., доц.,
Вершков О.О., к.т.н., доц., Пихтєєва І.В., к.т.н. доц.**
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ТА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ МАГІСТРІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «КОНСТРУЮВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МАШИНОБУДУВАННЯ»

Анотація. В статті розглядаються основні принципи організації виробничих (переддипломних) практик магістрів у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного.

Ключові слова: виробнича практика; структура практики; підготовчий етап; основний етап; завершальний етап.

Постановка проблеми. Виробнича (переддипломна) практика здобувачів вищої освіти за ОР «Магістр» є одним із важливих напрямків професійної підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців, частиною навчально-виховного процесу і має на меті формування у них практичних навичок і умінь щодо праці в умовах реформування економіки України.

Аналіз останніх досліджень. Виробнича (переддипломна) практика з фаху є завершальним етапом навчання і проводиться після опанування теоретичної частини програми підготовки фахівця та передує попередньому захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Робоча програма такої практики розробляється у відповідності до діючих в Україні і у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного відповідних законодавчих актів [1,2], а організація практичної підготовки студентів регламентується законодавчими документами [3-10].

Формулювання цілей статті. Метою даної роботи є: провести аналіз існуючих принципів організації виробничих (переддипломних) практик здобувачів вищої освіти та запропонувати використання структурованого методичного забезпечення виконання завдань виробничої та переддипломної практики, що є основою професійної підготовки фахівців відповідного профілю.

Виклад основного матеріалу досліджень. Виробнича (переддипломна) практика проводиться серед здобувачів вищої освіти за ОР «Магістр» освітньої програми «Конструювання та технології машинобудування» без відриву від навчання на протязі всього курсу навчання. Базами проведення практики займається випускова кафедра «Технічна механіка та комп'ютерне проектування імені професора В.М.Найдиша» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Зміст і послідовність виробничої (переддипломної) практики визначається програмою, яка розробляється кафедрою і об'єднує всі вимоги щодо рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають набути в процесі проходження практики.

Виробнича (переддипломна) практика з фаху спирається на попередні знання студентів фахових дисциплін, які вони вивчали в теоретичному, методичному й практичному аспектах. Завдяки цьому студенти мають можливість інтегрувати та накопичувати інформацію з різних курсів та успішно використовувати її під час практики та подальшої професійної діяльності

До обов'язків керівника практики входить: проведення установчої конференції; проведення інструктажу студентам про порядок проходження практики та з техніки безпеки; оформлення та видача щоденників практики, а також індивідуальних завдань по практиці кожному здобувачу з урахуванням інтересів останнього; здійснення контролю за ходом виконання ним завдань практики згідно із програмою; перевірка письмового звіту та приймання заліку із практики; подання письмового звіту завідувачу кафедрою про результати проведення практики.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані вчасно виконувати передбачені програмою практики завдання і виконати план практики в повному обсязі.

Виробнича (переддипломна) практика є важливою складовою професійної підготовки магістрантів за основною освітньою програмою, націленою на формування у майбутніх фахівців системного підходу до проектування будь якого процесу у будь якій сфері використання знань та навичок, отриманих здобувачами вищої освіти (раніш – студентами).

Метою практики є формування у випускника магістратури системи професійних компетенцій викладача ВНЗ, підготовка магістранта до виконання функцій, обумовлених професійними компетенціями.

Основні завдання виробничої (переддипломної) практики магістрантів орієнтовані на:

- розширення і закріплення системи теоретичних знань з інженерних, педагогічних і спеціальних дисциплін магістерських програм;
- вивчення структури і змісту нормативних документів будь-якої сфери діяльності;
- розвиток умінь вибирати і використовувати сучасні форми і методи аналізу і використання інформації;
- використання сучасних інформаційних засобів навчання;
- формування творчого підходу до подальшої виробничої діяльності;
- виробнича практика покликана забезпечити тісний зв'язок між науково-теоретичною і практичною підготовкою здобувачів вищої освіти, надати їм первинний досвід та навички наукових досліджень.

Під час проходження виробничої (переддипломної) практики здобувачі вищої освіти набувають досвіду практичної, науково-дослідницької, суспільно-політичної, організаційної та аналітичної роботи у науково-дослідних установах, промислових підприємствах та проектних установах тощо.

В процесі практики магістранти беруть участь у всіх видах виробничої та організаційної роботи підприємства – бази практики. Конкретний зміст всіх видів діяльності практиканта відображається в індивідуальному календарному плані.

Програма практики включає декілька етапів:

1) Підготовчий етап полягає у підготовці індивідуального плану виконання програми практики, відповідно до завдання керівника практики; знайомство з інформаційно – методичною базою практики; розгляд питань професійної компетенції фахівця відповідного напрямку.

2) Основний етап реалізується в аналізі попередніх досліджень провідних фахівців – виробничників та у професійно-орієнтованій роботі (виконання поставленого завдання).

3) Завершальний етап має на меті підготовку звіту з практики та його захист.

За час практики магістрант повинен:

- ознайомитися із нормативними документами, які регламентують види діяльності виконавців (посадковими інструкціями);
- проаналізувати методику виконання професійних обов'язків провідними фахівцями виробництва;
- розробити власні пропозиції, необхідні для реалізації проблеми, яка існує на підприємстві;
- виступити на методичному семінарі кафедри або науково-методичній конференції ВНЗ.

В процесі роботи з нормативними документами магістрант повинен:

- вивчити структуру і зміст за напрямом і обґрунтувати вимоги до професійної підготовленості студента;
- проаналізувати методику виконання професійних обов'язків провідними фахівцями виробництва.

Організація практики орієнтована на реалізацію принципів продуктивного навчання, активну самоосвіту в процесі виробничої діяльності, досягнення соціально-значущих результатів, зокрема, сприяння вдосконаленню інформаційно-методичної бази певного підприємства.

Теоретичну підготовку, необхідну для виконання програми практики, всі магістранти отримують в процесі відвідування лекцій з дисциплін, передбачених програмою.

Основною базою проведення практики є провідні, в першу чергу місцеві, підприємства з якими випускова кафедра уклала договір про співробітництво. Об'єм і терміни проведення практики визначається навчальним планом напряму підготовки за основною освітньою програмою. Календарні терміни педагогічної практики указуються в наказі по ВНЗ. У наказі вказуються, також, керівник і консультант практики по кожному магістранту.

Підготовка до проведення практики і контроль за її ходом здійснюються керівником практики (співробітником профілюючої кафедри, що призначається завідувачем кафедри) і консультантом педагогічної практики

(співробітником, що призначається деканом факультету).

Протягом практики магістрант зобов'язаний:

- строго дотримувати встановлені терміни практики;
- виконувати програму практики відповідно до календарного плану;
- регулярно зустрічатися з керівником практики, повідомляти про поточну роботу і про результати роботи учбової групи;
- в строк підготувати і захистити звіт з педагогічної практики.

Виробнича (переддипломна) практика вважається завершеною за умови виконання магістрантом всіх вимог програми практики. Студент-магістрант повинен надати за підсумками практики звіт, який включає:

- 1) завдання на виробничу практику;
- 2) календарний план;
- 3) розроблену навчально-методичну документацію відповідно до завдання на практику.

В процесі оформлення документації студент повинен звернути увагу на правильність оформлення документів:

- календарний план студента складається на основі завдання на виробничу практику, який повинен мати відмітку про виконання;
- вся навчально-методична документація повинна мати підписи осіб, відповідальних за проходження магістрантом всіх етапів практичної підготовки;
- в звіті з практики повинні бути відображені всі види робіт, виконаних відповідно до завдання та індивідуального плану виробничої практики магістранта.

Звіт з виробничої (переддипломної) практики здається керівникові разом з необхідними документами. Всі документи повинні бути надруковані, оформлені відповідно до правил діловодства і представлені в окремій теці з титульним листом. У звіті про проходження практики повинно бути вказано види робіт, виконаних в ході практики з представленням підготовлених здобувачем всіх матеріалів, а також викладено отримані студентом знання і навички, його висновки і пропозиції по питаннях практики.

Звіт про проходження практики необхідно захистити. Захист звіту по проходженню практики може бути проведено у формі індивідуальної співбесіди з керівником практики або у формі виступу на методичному семінарі кафедри. Під час захисту практики магістрант докладає про її результати, відповідає на поставлені питання, висловлює власні висновки і пропозиції. За підсумками захисту звіту з виробничої практики магістрант отримує диференційований залік (або оцінку), який заноситься у відомість і залікову книжку.

Висновок. Завдяки структурованому методичному забезпеченню виконання завдань виробничої та переддипломної практики стає більш професійним. Системний підхід, що є основою професійної підготовки фахівців відповідного профілю, дозволяє вирішувати складні завдання виробництва при створенні автоматизованих систем і її елементів на сучасній науково-технічній основі.

Список використаних джерел.

1. Андреев Г.И. Смирнов С.А., Тихомиров В.А. Основы научной работы и оформление результатов научной деятельности: учеб. пособие М. : Финансы и статистика, 2004. 272 с.
2. Артемчук Г.І. Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ, Київ. держ. лінгв. ун-т., К.: Форум, 2000. 270 с.
3. Яремчук В. Основы научно-дослідної роботи студентів: навч. посіб. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2012. 56 с. Бібліотеки:
4. Міністерство освіти і науки України. Наука. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Закон України про вищу освіту (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: zakon5.rada.gov.ua
7. Закон України про наукову і науково-технічну діяльність № 1977-ХІІ від 13.12.1991 р. (зі змінами) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>.
8. Коломієць С.М. Аспекти практичної підготовки студентів / Збірник наукових праць міжрегіональної науково-практичної конференції за результатами виробничих практик студентів, 22 грудня 2009 р. / за заг. ред. Кузнецової С.А. Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет, ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. 172 с.
9. Положення про робочу програму навчальної (виробничої) практики та методичні рекомендації до її розробки в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного /Ломейко О. П., Кюрчев С. В., Назаренко І. П., Карман С. В., Іванова І. Є., Якунічев Ю. О. Мелітополь: ТДАТУ, 2019 16с.
10. Положення про проведення практик студентів таврійського державного агротехнологічного університету /Ломейко О. П., Кюрчев С. В., Назаренко І. П., Карман С. В., Іванова І. Є., Якунічев Ю. О. Мелітополь: ТДАТУ, 2016 9с.

Matsulevych O., Scherbina V., Verchkov O., Pyhteeva I. Organization of industrial and pre-graduate practice of masters of the educational program «Design and technology of mechanical engineering» at the tauride state agrotechnological university

Summary. The article discusses the basic principles of the organization of production (pre-diploma) master's practices at the Tavriya State Agrotechnological University

Key words: production practice; practice structure; preparatory stage; the main stage; the final stage.